

Skicka ej pressmeddelande till nyhetsredaktioner

Civil olydnad och andra former av motstånd blir ganska lätt nyhet i nyhetsmedia. Förvandlingen till nyhet motverkar dock politisk förändring. Den politiska förändringen skulle därmed kunna förstärkas genom att undvika att göra den till nyhet, genom att undvika att skicka pressmeddelanden till nyhetsredaktioner. Och genom att undvika att kontakta nyhetsmedia.

Denna text skrevs under reflektionen kring valet av att skicka mejl och pressmeddelande om [en civil olydnads-aktion](#) bara till rörelsetidningar, bloggar, mejllistor och olika forum på internet.

Nyheter förvandlar

Nyheter är inte en representation av vad som händer. Nyheter är en intervention. Genom olika tekniker förvandlar nyheter något till nyhet. Detta ska inte förstås som maktkonspiration. Det finns inget bakom som styr nyheterna. Bakomliggande *nyhets-konspirationer* är snarare undantag än regel.

Nyheter är istället självreproducerande system. Nyheter representerar därför inte någon dold makt eller något bakomliggande maktsystem. Nyheter producerar däremot själv makt.

Nyhet blir både medel och mål. Nyhets-handlingar skapar nyhets-handlingar. Läsandet av nyheter, pratet om nyheter, är del av nyhets-interventionen. Även läsandet av nyheter omvandlandet något till nyhet. Läsannde är alltså en intervention.

Konkreta tekniker används för att omproducera något till en *nyhet*. Dessa tekniker är inbakade i nyheten, de är en del av nyheten. Det finns därmed inga dolda makttekniker bakom nyheterna.

Nyhetstekniker kan innovativt slipas och imiteras av andra nyhetsjournalister och nyhetsredaktioner. Nyheter smittar av sig genom att återanvändas i långa imitationskedjor.

Nyheter skapar genom ständig reproduktion pulser, resonans och gravitationskraft. Nyheter producerar därmed egna planetsystem med fantastisk dragningskraft. Sådan dragningskraft skapar ibland svarta hål som slukar politiska verksamheter. Svarta hål osynliggör politisk förändring.

Hur nyheter slukar politisk förändring

Nyheter motverkar reproduktionen av politisk förändring genom bland annat följande framställningstekniker:

Gårdagens nyhet: Genom att framställa en politisk förändring som nyhet förvandlas den snabbt och effektivt till gårdagens nyhet. Till en icke-nyhet. En motståndsaktion återges därmed som tillfällighet.

Aktuell och inaktuell, inne och ute: Genom att framställa en politisk fråga som aktuell görs den till medel för att framställa andra politiska frågor som inaktuella. En motståndsgrupp som görs till nyhet blir därmed delaktig i att osynliggöra andra politiska förändringar.

Spektakel: Genom att förvandla politisk förändring till något spektakulärt framställs den som undantag snarare än pulserande repetition.

Sudda ut politiska subjekt: Motståndsaktörer och andra politiska subjekt suddas via nyhetsinslag ut och ersätts med föreställningar om central makt, eller föreställningar om centrala makthavare och politiker.

Subjekten för politisk förändring pekas i nyheter ut som regeringar, parlament, styrelser och företagsledning.

En individualistisk variant av denna teknik pekar istället ut enskilda som besitter poster inom dessa organ som politiska aktörer, exempelvis ministrar, chefer och presidenter.

Deltagare i motstånd eller folkrörelser framställs inte som politiker. Politiker pekas istället ut som en speciell yrkesgrupp som sitter i en riksdag eller regering för en statlig organisation. Andra som pekas ut som politiker är semiprofessionella i kommun och liknande lokalstater.

Återinsätta makthavare: De politiska aktörer som genomför politisk förändring under olika aktioner reduceras till medel för att påverka den

verkliga aktören, det egentliga subjektet: regeringen. Aktivism skildras genom nyheter därmed som icke-politisk-förändring. Aktivism blir istället medel för att utnämna makthavare till makthavare.

Motstånd omvandlas genom nyheter därmed till medel för att återinsätta regeringar som regerande, motståndet utnämner alltså regeringen som just regering.

Motståndet avsätter därmed sig själv som regerande.

Mystifiera makt. Genom att med hjälp av opposition och motstånd framställa makt som något som kan innehas förtingligas makt. Makt föreställs som egenskap hos vissa eller som något man skulle kunna låsa in någonstans. Därmed osynliggörs makt. Makt är handlingar, handlingar av lydnad. På så sätt kan nyheter också osynliggöra att makt omedelbart upphör i samma ögonblick som lydnaden och samarbetet upphör. Makt är inget som kan låsas in. Makt-havare finns inte.

Narcissism: Politisk förändring ersätts med narcissism. Den förändring som genomförs genom ickevåldsmotstånd tonas ned och ersätts med speglingens attraktionskraft. Bilden i nyhetsmedia framställs som viktigare än själva aktionen. Speglingen görs attraktivare än de faktiska politiska förändringar som sker i motståndsorganisationer och under aktioner.

Nyheten är nyheten: Civil olydnad framställs som instrument för att bli nyhet, som medel för att få uppmärksamhet. Civil olydnad framställs även som medel för att uppmärksamma en viss fråga. Civil olydnad reduceras därmed till medel för att komma in i nyhetsmedia.

Nyhetsmedia som självgenererande: Civil olydnad och motstånd raffinerar till rent bränsle för nyhetsmedias reproduktion av sig själv. Nyheter (re)producerar nyheter. Civil olydnad och andra former av engagemang omvandlas därmed till bränsle för nyhetsmedias drivande motor.

Civil olydnad blir fetischism. Nyheter omvandlas till stimulans och underhållning. Man läser om aktioner och får kraft. Denna kraft gör att man orkar med stress och lönearbete. Genom nyheter överförs därmed kraft från civil olydnad till lönearbete, ibland till profit, ibland till institutionell maktkoncentration.

Förändring skjuts på framtiden: Politisk förändring skjuts via nyhetsberättelsen bort till en avlägsen framtid. Detta sker genom en mekanisk och linjär skildring av politik. Motstånd och civil olydnad framställs som politisk påverkan, påverkanskraft.

Gandhis ickevåld innebar att mål och medel var samma sak. En politisk förändring skapar politisk förändring. Icke-våld leder till ickevåld.

En mekanisk framställning av politik separerar istället mål och medel. Icke-våld och civil olydnad reduceras till medel snarare än mål. Det politiska målet kan därmed skjutas bort till en fjärran framtid.

Mellanhand och förmedlare: Nyhetsmedia framställer sig själv som rimligt neutral förmedlare av opinion, opposition och protest. Denna förmedling förutsätts påverka makthavare. Nyheter skulle upplysa makthavarna, man tänker sig att upplysning föregår beslut och handlande. Nyhetsmedia framställs som en nödvändig mellanhand för politisk förändring. Därmed frestas politiska grupper att ställa sig i kö för att få komma med i denna förmedling.

Avslöjande och paranoia: Motstånd framställs som att den avslöjar makten. Motståndet drar bort den slöja som döljer makten. Motståndet skulle avslöja en bakomliggande dold makt. Motståndet görs därmed till medel för att producera en paranoid syn på makt. Makt som något bakom. Dolt bakom. Det skulle alltså finnas en slöja som döljer makt och som behöver dras undan för att vi ska upptäcka vad makten sysslar med.

Denna paranoida föreställning om makt hamnar i resonans med vissa varianter av grävande journalistik och vetenskaplig maktkritik. Maktkritik i denna traditionen av-slöjar makt och makthavare. Makten som blir till makt mitt ibland oss genom olika handlingar döljs därmed. Utpekandet av det dolda döljer det uppenbara.

Protest blir nihilism: Genom att omvandla civil olydnad till negation, till ett Nej förvandlas ickevåldet till protest. När civil olydnad och ickevåld framställs som protest istället för konstruktivt byggande förvandlas den till nihilism: Viljan att inte vilja skapa värde. Icke-våld omvandlas till en ovilja till att vara med och bygga samhällen. Icke-våldet får inte bygga omsorg, solidaritet och samhällen. Icke-våldet får bara negera Staten, Kapitalet eller det Globala.

Civil olydnad hindras genom den negativa protesten därmed från att bli blivande samhälle. Bli blivande motståndssamhälle. Bli sårbart och solidariskt ickevåldssamhälle.

Nyheter producerar ickekommunikation. Jean Baudrillard visar hur massmedia producerar ickekommunikation, den förvandlar folk till mottagare snarare än till medaktörer[1]. Baudrillards kritik är dock generell mot hela massmedia och hamnar lite utanför min analys av just *nyheter* som intervention.

Media är inte svartvit

Nyhetsgenren är en egen genre. Den bygger på annorlunda berättartekniker än reportage, innovativa intervjuer, tester och berättelser. Man kan därmed inte säga att ett nyhetsmedia består bara av nyheter. I samma media kan det publiceras mycket annat vilket får helt andra mer kreativa funktioner än nyheter.

Det kan givetvis smyga in nyhets-skapande här och var i reportage, i tester och i personporträtt. Nyheter kan intervensera och neutralisera i berättelsen som finns i samma reportage och i samma artikel. Ett inslag eller ett reportage behöver inte vara enhetligt.

Det kan även smyga in berättelser i rena nyheter. Nyhetsartiklar är inte alltid rena nyheter. Motstridiga funktioner kan motverka varandra.

Nyheter och politisk förändring som konkurrerande solsystem

Civil olydnad och ickevåld utförs i traditionen från Gandhi som en faktisk politisk förändring. Målet blir medlet. Genom möten, berättelser, samtal, bloggar, twitter, reportage, intervjuer blir det ibland lättare att härma och imitera den politiska förändringen. Och genom att läsa om andras berättelser från motstånd, om deras misstag, om deras experimenterande, blir det därmed möjligt att innovativt finslipa motståndet. Politisk förändring skapar växelverknningar.

Förändring och imitation genererar varandra. Att imitera är alltid en sorts

förändring. Detta återskapande av motstånd kan sprida sig som smittor och imitationskedjor. Motstånd bygger på så sätt samhällen, kollektiv och gemenskaper.

Politisk förändring är upprepning

Politisk förändring är repetition. Politisk förändring sprids genom att återigen återskapa den politiska förändringen. Precis som i Gandhis ickevåld är mål och medel ett. Politisk förändring är det som skapar politisk förändring.

En sådan förståelse av politik drar sig bort från en mekanisk föreställning av politik som påverkan. Den drar sig undan från en föreställning om att politiska utspel skulle påverka de egentliga politiska aktörerna: makthavarna. Och att dessa mäktiga makthavare sedan skulle ha makten att styra oss, att ställa saker tillrätta.

Men att visa hur politisk förändring blir självproducerande visar snarare på politisk dragkrafter än politisk [påverkan](#).

Själva reproducerandet producerar repeterande pulser. Pulser ger resonans. Och de skapar därmed andra pulser. Resonans förstärker den politiska kraften och genererar gravitationskraft. Organisationer, institutioner, samhällen och grupper kan känna en sorts gravitationskraft till varandra. De kan känna av ett sug att själva genomföra de politiska förändringar som pågår runt omkring. Det är dock inte alls säkert att organisationer, saker och människor dras med.

Spinoza påpekar att dragkraften i affekt är beroende av en förmåga att låta sig affekteras. Att en affektkraft byggs upp innebär inte alls att saker och ting, eller att vi, därmed automatiskt dras med.[2]

Nyheter fungerar på samma sätt som politisk förändring. Nyheter producerar nyheter. Mål och medel blir ett. Ett ständigt pulserande. Gravitationskraften hos nyheter konkurrerar därmed med gravitationskraften hos andra verksamheter. Ett sätt att bryta makten hos nyheter är att undvika nyheter, undvika att bli nyhet.

Per Herngren

2012-06-05, version 0.1.2

Referens

Gilles Deleuze, *Lecture Transcripts On Spinoza's Concept of Affect*, Course Vincennes, 1978 01 24.

Jean Baudrillard "The Masses: The Implosion of the Social in the Media," trans. Marie Maclean, *New Literary History*, vol. 16, no. 3 (Spring 1985)

Per Herngren, [Singularitet istället för påverkan, 2009](#).

Per Herngren, [Härskare styr inte - Spinoza-Deleuze, 2009](#).

Per Herngren, [Bygga eller ställa krav - Deleuze, 2009](#).

Fotnoter

[1] Jean Baudrillard "The Masses: The Implosion of the Social in the Media," trans. Marie Maclean, *New Literary History*, vol. 16, no. 3 (Spring 1985), pp. 577-89.

[2] Gilles Deleuze, *Lecture Transcripts On Spinoza's Concept of Affect*, Cours Vincennes, 1978 01 24.

Per Herngren, [Singularitet istället för påverkan: Deleuze & revolution V](#), 2009.

Per Herngren, [Härskare styr inte: Spinoza, Deleuze & revolution](#), 2009.